

สรุปข่าวการประชุมมติคณะรัฐมนตรี
วันที่ 1 กันยายน 2569
ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง รับทราบผลการศึกษาการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัย และอนุมัติหลักการระบบประกันภัยที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการความเสียหายจากภัยพิบัติ

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทย (มท.) โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เสนอ ดังนี้

1. รับทราบผลการศึกษาการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัย
2. เห็นชอบให้ทบวณมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2569 ซึ่งเห็นชอบหลักการ **จาก** “ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัย” เป็น “จัดให้มีระบบประกันภัยพิบัติแห่งชาติ”
3. เห็นชอบในหลักการให้ภาครัฐจัดซื้อประกันภัยให้กับประชาชน โดยมีความคุ้มครองที่อยู่อาศัย ครอบคลุมประมาณ 30 ล้านหลังคาเรือน ใน 3 ประเภทภัยได้แก่ อุทกภัย วาตภัย และแผ่นดินไหวสำหรับกรณีอุทกภัย ให้จ่ายส่วนที่หนึ่ง จำนวน 10,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน กรณีวาตภัยหรือแผ่นดินไหว ให้จ่ายส่วนที่หนึ่ง จำนวน 5,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน ภายใน 15 วัน และจ่ายเพิ่มเติมตามมูลค่าความเสียหายจริง วงเงินค่าสินไหมทดแทนรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้งต่อหลังคาเรือนและคุ้มครองการเสียชีวิต โดยจ่ายเงินผลประโยชน์รายละ 2,000,000 บาท ทั้งนี้ มอบหมายกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว
4. มอบหมายกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนข้อมูลในการจัดให้มีระบบประกันภัยพิบัติแห่งชาติ
5. มอบหมายกระทรวงการคลัง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดการศึกษาแนวทางการยกเลิก/แก้ไข/ปรับปรุง ระเบียบและกฎหมายเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

ความเร่งด่วนของเรื่อง

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2569 เห็นชอบในหลักการการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัยขึ้น และให้กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ร่วมกับกระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็วต่อไป

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2569 มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ) เร่งรัดให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยร่วมกับกระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเร่งศึกษาและออกแบบระบบประกันภัยพิบัติที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการและบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติให้มีความเหมาะสม และใช้เป็นเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็ว เหมาะสม และเพียงพอต่อไป โดยให้สรุปผลการศึกษาให้ครอบคลุม ทั้งหลักเกณฑ์ รูปแบบ และแนวทางการดำเนินการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีในการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ณ จังหวัดสงขลา ในวันที่ 1 กันยายน 2569 ต่อไป

สาระสำคัญของเรื่อง

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัย และได้มีการประชุมคณะทำงาน ครั้งที่ 1/2569 เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2569 โดยมีการหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.) สมาคมประกันวินาศภัยไทย กรมบัญชีกลาง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง และสำนักงานกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย เห็นว่าควรมีการศึกษาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงผ่านกลไกประกันภัย (Insurance-based Model) ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

2. สำนักงาน คปภ. ร่วมกับ ปภ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัย รวมถึงรูปแบบกลไกบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติของประเทศ เพื่อหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงบประมาณ เพิ่มขีดความสามารถในการรองรับและถ่ายโอนความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และสนับสนุนให้ประชาชนได้รับความช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว และเพียงพอ โดยได้พิจารณาแนวทางสำคัญ 3 รูปแบบ ดังนี้

(1) **รูปแบบที่ 1** การจัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัย ในรูปแบบกองทุนหมุนเวียน เป็นกลไกของภาครัฐสำหรับบริหารจัดการเงินเพื่อรองรับการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประสบภัย โดยสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งและดำเนินงานต้องมีแหล่งรายได้ที่เหมาะสมและเป็นไปตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านความคล่องตัวในการบริหารและเบิกจ่ายเงิน รวมทั้งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการจัดตั้ง และต้องมีการจ้างบุคลากรซึ่งอาจจะกระทบต่อรายจ่ายประจำของภาครัฐ

(2) **รูปแบบที่ 2** จัดให้มีระบบประกันภัยพิบัติแห่งชาติ เป็นรูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยภาครัฐสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายผ่านการถือหุ้น ขณะที่ภาคเอกชนสามารถนำความเชี่ยวชาญด้านการประกันภัย การประกันภัยต่อ และการบริหารความเสี่ยงมาสนับสนุนการดำเนินงาน ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารและถ่ายโอนความเสี่ยงไปยังตลาดประกันภัยต่อ รวมทั้งสามารถพัฒนาเป็นกลไกบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระยะยาว

(3) รูปแบบที่ 3 การจัดซื้อความคุ้มครองประกันภัยโดยภาครัฐให้แก่ประชาชน

เป็นการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐเพื่อจัดซื้อความคุ้มครองจากภาคธุรกิจประกันภัย โดยอาศัยโครงสร้างของตลาดประกันภัยและตลาดประกันภัยต่อที่มีอยู่ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในระยะเวลาอันรวดเร็วเมื่อเทียบกับรูปแบบ ที่ต้องจัดตั้งองค์กรหรือกองทุนขึ้นใหม่ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงความคุ้มครองด้านประกันภัยของประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค

จากการพิจารณาร่วมกันระหว่างสำนักงาน คปภ. ร่วมกับ ปภ. แล้วเห็นว่า รูปแบบที่ 1 การจัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัย มีข้อจำกัดด้านแหล่งเงินทุน ความคล่องตัวในการบริหารจัดการ การจัดซื้อประกันภัยต่อและการพัฒนาเครื่องมือทางการเงิน รวมทั้งกระบวนการจัดตั้งและการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลา จึงอาจยังไม่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นกลไกหลักในการรองรับความต้องการเร่งด่วนในระยะแรก ส่วนกรณีรูปแบบที่ 2 การดำเนินการจัดตั้งต้องใช้เวลาในการจัดตั้ง จึงเห็นควรดำเนินการตาม รูปแบบที่ 3 การจัดซื้อความคุ้มครองประกันภัยโดยภาครัฐให้แก่ประชาชน เป็นมาตรการระยะสั้น (Quick Win) ในช่วง 1 - 2 ปีแรก เพื่อคุ้มครองประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยและกลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงความคุ้มครองจากภัยพิบัติได้โดยเร็ว รวมทั้งเป็นโอกาสในการทดสอบและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบความคุ้มครอง กลไกการบริหารจัดการการจ่ายค่าสินไหมทดแทนและระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ก่อนพัฒนาไปสู่กลไกในระยะยาวตามรูปแบบที่ 2 ซึ่งเป็นการจัดให้มีระบบประกันภัยพิบัติแห่งชาติควบคู่กัน เพื่อพัฒนาเป็นกลไกกลางในการบริหารและกระจายความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระยะยาว โดยเปิดโอกาสให้ภาครัฐและภาคธุรกิจประกันภัยมีส่วนร่วมในการรับและบริหารความเสี่ยง รวมถึงสามารถรวมศูนย์การจัดซื้อประกันภัยต่อและพัฒนาเครื่องมือทางการเงินสำหรับรองรับภัยพิบัติขนาดใหญ่ ซึ่งจะช่วยลดการกระจุกตัวของภาระความเสี่ยงไว้ที่ภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว และสนับสนุนความยั่งยืนของระบบในระยะยาว สร้างความเชื่อมั่นและหลักประกันให้แก่ประชาชน

3. แนวทางการดำเนินงาน

หลักการการนำระบบประกันภัยมาใช้ให้กับประชาชนทุกหลังคาเรือนตามรูปแบบที่ 3 การจัดซื้อความคุ้มครองประกันภัยโดยภาครัฐให้แก่ประชาชน มีดังนี้

3.1 แนวคิดการดำเนินงานผ่านกลไกการประกันภัย

(1) **ในระยะสั้น** เห็นควรให้ภาครัฐจัดซื้อประกันภัยให้แก่ประชาชนโดยตรง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความคุ้มครองจากภัยพิบัติได้โดยเร็ว โดยนำกลไกการประกันภัยและการประกันภัยต่อ มาใช้ในการรับและกระจายความเสี่ยงไปยังภาคธุรกิจและตลาดประกันภัยต่อทั้งในและต่างประเทศ ช่วยลดการพึ่งพางบประมาณภาครัฐในการเยียวยาภายหลังเกิดภัยพิบัติ

(2) **ในระยะยาว** เห็นควรศึกษาและเตรียมความพร้อมในการจัดให้มีระบบประกันภัยพิบัติแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกกลางในการบริหารความเสี่ยงภัยพิบัติ โดยภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกัน รับและบริหารความเสี่ยง รวมถึงจัดหาความคุ้มครองจากตลาดประกันภัยต่อ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับความเสียหายขนาดใหญ่และสร้างความยั่งยืนของระบบในระยะยาว

ทั้งนี้ ในช่วงเปลี่ยนผ่านจะใช้มาตรการจัดซื้อประกันภัยโดยภาครัฐควบคู่กับการพัฒนาระบบข้อมูลผลิตภัณฑ์ประกันภัย การประกันภัยต่อ และระบบสินไหม เพื่อรองรับการพัฒนาไปสู่กลไกถาวรต่อไป

3.2 โครงสร้างการให้ความคุ้มครองและเงื่อนไขประกันภัยพิบัติทางธรรมชาติสำหรับที่อยู่อาศัยและกรณีการเสียชีวิต เสนอให้รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์หลัก และจัดสรรงบประมาณสำหรับชำระเบี้ยประกันภัยแทนประชาชนทั่วประเทศประมาณ 30 ล้านหลังคาเรือน (ตามข้อมูลสถิติจำนวนบ้านสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ วันที่ 28 สิงหาคม 2569) โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ร่วมกับสมาคมประกันวินาศภัยไทย รับผิดชอบการบริหารกรรมธรรมและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ประชาชนผู้ได้รับความคุ้มครอง ดังนี้

(1) ให้ความคุ้มครองที่อยู่อาศัยทั่วประเทศจากภัยธรรมชาติ 3 ประเภท ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย และแผ่นดินไหว โดยมีวงเงินค่าสินไหมทดแทนสูงสุดสำหรับที่อยู่อาศัย ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง ต่อหลังคาเรือน โดยไม่จำกัดจำนวนครั้งต่อปี และคุ้มครองการเสียชีวิต โดยจ่ายเงินผลประโยชน์ รายละเอียด 2,000,000 บาท

(2) การจ่ายค่าสินไหมทดแทนแบ่งเป็น 2 ส่วน เฉพาะสำหรับที่อยู่อาศัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 เงินช่วยเหลือเบื้องต้น (First Payout) กรณีอุทกภัย จำนวน 10,000 บาทต่อครั้ง ต่อหลังคาเรือน และกรณีวาตภัยหรือแผ่นดินไหว จำนวน 5,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน

ส่วนที่ 2 ค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติม (Additional Payout) จ่ายเพิ่มเติมตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง โดยหักจำนวนเงินที่ได้รับในส่วนที่ 1 แล้ว ทั้งนี้ ค่าสินไหมทดแทนรวมต้องไม่เกิน 100,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน

3.3 ระยะเวลาเริ่มให้ความคุ้มครองแก่ประชาชน แบ่งได้ดังนี้

(1) **ระยะที่ 1** เดือนที่ 1 - 3 เริ่มให้ความคุ้มครองควบคู่กับการพัฒนาระบบเมื่อเกิดภัยพิบัติ และมีการรับรองพื้นที่และข้อมูลหลังคาเรือนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติจากหน่วยงานภาครัฐ บริษัทประกันภัย จะดำเนินการจ่ายเงินส่วนที่ 1 ภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับข้อมูลและเอกสารครบถ้วน ทั้งนี้ กรณีมีความเสียหายมากกว่าจำนวนเงินในส่วนที่ 1 ประชาชนสามารถยื่นเอกสารและหลักฐานความเสียหายต่อบริษัทประกันภัยเพื่อขอรับค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติม โดยบริษัทประกันภัยเป็นผู้ประเมินความเสียหายและจ่ายส่วนเพิ่มเติม ภายใน 5 วัน นับจากวันที่ได้รับข้อมูลและเอกสารครบถ้วน

(2) **ระยะที่ 2** เดือนที่ 4 - 6 ประชาชนแจ้งเหตุและยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนผ่าน Application/Platform พร้อมเพิ่มช่องทางการโอนเงินผ่าน PromptPay เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มความเร็ว โดยยังใช้หลักเกณฑ์การจ่ายเงินเช่นเดียวกับระยะที่ 1

(3) **ระยะที่ 3** ตั้งแต่เดือนที่ 7 เป็นต้นไป ใช้ระบบ Parametric Trigger และระบบ AI ที่สามารถเชื่อมโยงตั้งแต่การตรวจจับเหตุภัยพิบัติ การแจ้งเตือน การจ่ายเงินเบื้องต้น และการประเมินความเสียหายเพิ่มเติมผ่านระบบดิจิทัล โดยกรอบการทำงาน มีดังนี้

(ก) เมื่อข้อมูลภัยพิบัติถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Parametric Trigger) ระบบจะแจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบผ่านข้อความสั้น (SMS) และ/หรือช่องทางดิจิทัลที่กำหนด

(ข) บริษัทประกันภัยดำเนินการจ่ายเงินส่วนที่ 1 ภายใน 15 วัน โดยไม่ต้องรอการสำรวจความเสียหายเป็นรายหลังคาเรือน

(ค) กรณีมีความเสียหายเพิ่มเติม ประชาชนสามารถนำส่งภาพถ่ายและหลักฐานความเสียหายผ่าน Application/Platform

(ง) ระบบ AI ใช้สนับสนุนการวิเคราะห์และประเมินระดับความเสียหายจากข้อมูลและภาพถ่ายที่ได้รับ เพื่อประกอบการพิจารณาของบริษัทประกันภัย

(จ) บริษัทประกันภัยจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมตามผลการประเมินภายใน 15 วันนับแต่ได้รับข้อมูลและเอกสารครบถ้วน ทั้งนี้ ค่าสินไหมทดแทนรวมกับส่วนที่ 1 แล้วไม่เกิน 100,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน

4. เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2569 เวลา 15.00 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.) ได้มีการประชุมร่วมกันระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.) ได้หารือร่วมกันเพื่อพิจารณาแนวทางในจัดตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบสาธารณภัย ที่ประชุม มีมติเห็นควรดำเนินการ ตามข้อ 2 (3) **รูปแบบที่ 3** การจัดซื้อความคุ้มครองประกันภัยโดยภาครัฐให้แก่ประชาชน เป็นมาตรการระยะสั้น (Quick Win) ในช่วง 1 - 2 ปีแรก เพื่อให้ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยและกลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงความคุ้มครองจากภัยพิบัติได้โดยเร็ว ในขณะเดียวกันเห็นควรศึกษาความเหมาะสมและเตรียมความพร้อมในการดำเนินการ ตามรูปแบบที่ 2 การจัดให้มีระบบประกันภัยพิบัติแห่งชาติควบคู่กันเพื่อพัฒนาเป็นกลไกกลางในการบริหารและกระจายความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระยะยาว

5. ประโยชน์และผลกระทบ

ประชาชนประมาณ 30 ล้านหลังคาเรือน ได้รับความคุ้มครอง ได้รับเงินช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและการบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและความรวดเร็วในการฟื้นฟูให้แก่ผู้ประสบภัย

จัดทำโดย สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย

ที่มา : www.thaigov.go.th